

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 21 oktober 2010
Ons kenmerk 42/5.12/2010011887
Behandeld door de heer B.F. Potjer (0592) 36 53 95
Onderwerp: Regeerakkoord in samenhang met de commentaren op de Rijks-
begrotingen 2011

Geachte voorzitter/leden,

Op 30 september 2010 is het Regeerakkoord gepresenteerd. De beleidsintenties van de nieuwe regering hebben ook voor onze provincie verstrekkende gevolgen. Wij willen u hiervan tijdig op de hoogte stellen.

In deze brief treft u onze eerste analyse aan. Tevens hebben wij hierin de gevolgen van de maatregelen uit de op Prinsjesdag gepresenteerde Rijksbegroting verwerkt.

Wat in positieve zin opvalt, is dat het Regeerakkoord geen extra korting bevat op de algemene uitkering Provinciefonds. Ook zijn de coalitiepartners voornemens op verschillende beleidsterreinen taken te decentraliseren naar de provincies. Dat betekent meer regie voor de provincie, bijvoorbeeld bij de ruimtelijke inrichting van Drenthe. Hoe dit precies vorm gaat krijgen, is nu nog niet aan te geven. Verder valt op dat de belangrijkste veranderingen voorzien zijn voor de Randstad. Dat geeft ruimte om onze eigen inzet om in Den Haag beter vorm te geven. Het Regeerakkoord ziet ruimte, economie en natuur als kerntaken van de provincie. Voor de genoemde kerntaken worden minder middelen beschikbaar gesteld. De belangrijkste financiële gevolgen staan in de bijgevoegde tabellen.

De voornemens in het Regeerakkoord hebben, voor wat betreft de volgende onderwerpen, een relatie met de taken en rollen zoals door u vastgesteld in Provincie Nieuwe Stijl.

- Concentratie op de kerntaken van het ruimtelijk-economisch domein.
- Natuur wordt genoemd als taak van de provincie, maar de middelen worden fors teruggebracht.
- Cultuur wordt niet expliciet genoemd als kerntaak.

- Regionaal-economisch beleid wordt eerst geschrapt en vervolgens gedecentraliseerd. Onduidelijk is met welke middelen dit gepaard gaat.
- Overheveling van Jeugdzorg naar gemeenten vanaf 2015. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de autonome provinciale jeugdzorgmiddelen eveneens worden overgedragen.

In het Regeerakkoord wordt, net als onder het vorige Kabinet, uitgegaan van maximaal twee bestuurslagen op een groot aantal beleidsterreinen. Vaak zijn dat het Rijk en de gemeenten. Op sommige gebieden blijft het echter onduidelijk, bijvoorbeeld wat betreft de verantwoordelijkheid voor het wegennet.

In het akkoord wordt voorgesteld het aantal volksvertegenwoordigers en bestuurders te verminderen.

Waterschappen blijven bestaan en krijgen extra (rijks)taken op het gebied van beheer en onderhoud van primaire waterkeringen. Gemeenteraden gaan het waterschapsbestuur kiezen.

De rijksbezuinigingen betreffen in een aantal gevallen kortingen op doeluitkeringen. Zoals in de Voorjaarsnota 2010 is aangegeven, is ons uitgangspunt dat kortingen van het Rijk op doeluitkeringen niet door ons worden gecompenseerd.

Algemene uitkering Provinciefonds

De verwachting was dat de provincies, bovenop de korting van € 300 miljoen op de algemene uitkering uit het Provinciefonds, nog een forse aanvullende korting zouden krijgen. Dat wordt niet voorgesteld. Wel wordt conform de verwachting vanaf 2012 de normeringssystematiek (trap op, trap af met de netto rijksuitgaven) weer in werking gesteld. Voorlopige berekeningen op basis van het concept-Regeerakkoord laten zien dat vanaf 2015 ongeveer € 100 miljoen per jaar in mindering zal worden gebracht op de algemene uitkering uit het Provinciefonds als gevolg van de voorgestelde bezuinigingen. Voor Drenthe zouden de bezuinigingen in 2015 leiden tot een vermindering van de algemene uitkering met circa € 6 miljoen.

De Miljoenennota 2011 laat echter in de komende jaren ook een autonome groei zien van de netto rijksuitgaven. Deze groei is zo sterk dat daarmee vanaf 2012, ondanks de hiervoor genoemde vermindering van de algemene uitkering, per saldo in reële termen geen sprake meer zou zijn van een vermindering.

De financiële gevolgen voor Drenthe zijn, zoals bekend, in hoge mate afhankelijk van de uitkomsten van het nieuwe verdeelmodel dat door de fondsbeheerders met ingang van 2012 zal worden gehanteerd. Ervan uitgaande dat het nieuwe verdeelmodel een (hoge mate van) vermogensverevening zal kennen alsook een actualisering van de inkomsten uit de MRB, zal Drenthe financieel (fors) kunnen gaan profiteren van het nieuwe verdeelmodel.

MRB

Er wordt geen kilometerheffing ingevoerd. Hiermee staat het provinciale belastinggebied voorlopig niet ter discussie. Opvallend is dat in het Regeerakkoord wordt aangegeven dat de kortingen op de budgetten voor het te decentraliseren natuurbeleid niet door de provincies op de autobezitters mogen worden afgewenteld. De wettelijke normering van de provinciale opcenten op de MRB wordt hiertoe aangescherpt.

Natuur

In het concept-Regeerakkoord wordt een decentralisatie van de onderdelen ecologische hoofdstructuur (EHS) en Investeringsbudget landelijk gebied (ILG) doorgevoerd naar de provincies. Dit past bij het uitgangspunt dat natuur een provinciale kerntaak is. Op het bedrag dat resteert na ombuigingen, wordt een korting van 25% doorgevoerd op het ILG-budget. Er zijn door ons al veel financiële verplichtingen aangegaan om de taakstelling uit de Bestuursovereenkomst tot 2013 te realiseren. De korting kan niet meer in deze bestuursperiode worden gerealiseerd. Met het Rijk moeten hernieuwde afspraken worden gemaakt over de prioritering in de periode van 2012 tot en met 2018.

Jeugdzorg

In het Regeerakkoord staat vermeld dat gemeenten financieel en uitvoeringstechnisch verantwoordelijk worden voor de uitvoering van de jeugdzorg. Een zorgvuldige uitvoering van die overdracht zal in de komende bestuursperiode veel aandacht vergen. Alle gelden die hier momenteel landelijk in omgaan (inclusief € 90 miljoen die provincies vanuit hun autonome middelen inzetten voor jeugdzorg) worden overgeheveld naar gemeenten, verminderd met een efficiencykorting (€ 300 miljoen). Deze efficiëncyslag moet bij de gemeenten nog wel worden gerealiseerd, anders heeft het inhoudelijke consequenties voor de jeugdzorg.

Provincies hebben de afgelopen periode, vanwege onvoldoende rijksbudget, autonome middelen toegevoegd ter ondersteuning van gemeenten en ter bestrijding van wachtlijsten. Deze bijdragen waren incidenteel en fluctueerden van jaar tot jaar.

Bij de provincie Drenthe is in de afgelopen jaren € 1,7 miljoen per jaar aan incidentele middelen voor de jeugdzorg ingezet. Dit bestaat uit € 1,3 miljoen prioriteitsgeld vanuit het Collegeprogramma (prioriteit 2.1, Kansen voor jeugd en gezin) en € 0,4 miljoen flexmiddelen Mijn jeugd.

Het prioriteitsgeld is incidenteel beschikbaar gesteld en valt vanaf 2012 weg uit de Begroting. Via de Sociale agenda 2009-2012 wordt in 2012 nog € 0,6 miljoen ingezet voor dit doel. Dit betekent dat de provincie de komende jaren geen of nauwelijks autonoom geld meer beschikbaar heeft. Het Rijk wil die incidentele gelden vanaf 2015 structureel afnemen van de provincies (vermoedelijk via een verrekking met het Provinciefonds).

Anders dan bij andere provincies, financiert Drenthe uit de autonome middelen geen jeugdzorgaanbod, maar alleen preventieprogramma's gericht op het voorkomen van instroom in de jeugdzorg.

In IPO verband stellen wij een zorgvuldige 'werkende-weg-overdracht' voor. Alleen zo kan de kwaliteitsverbetering, waarvoor wij ons hebben ingezet, ook financieel behouden blijven. Afroming van onze autonome middelen is voor ons onaanvaardbaar.

Subsidies

Het huidige en toekomstige Kabinet bezuinigen zwaar op subsidies.

Economische Zaken

De Stimuleringsregeling Duurzame Energie (SDE) stopt per 1 januari 2011 en wordt omgevormd tot SDE+. Het is een vorm van feed-in systematiek waarvoor de provincie jarenlang gepleit heeft.

De reeds aangegane verplichtingen voor de SDE worden nog uit algemene middelen gefinancierd.

De SDE+ biedt kansen waar de provincie op zal inspelen, bijvoorbeeld op het terrein van duurzame energieopwekking in de agrarische sector, zoals groengasproductie. Ook worden onder meer innovatiesubsidies en subsidies gericht op het ondernemingsklimaat geschrapt. Het regionaal economisch beleid wordt waar mogelijk versoberd gedecentraliseerd (onder andere Pieken in de Delta en bedrijventerreinen). De belegde ruimte in het FES van middelen ten behoeve van Verkeer en Vervoer, Ruimtelijke Ordening, Milieu en Duurzaamheid en Kennis/Innovatie, wordt overgeheveld naar het Infrastructuurfonds of de departementale begrotingen. Er vindt in deze periode geen additionele voeding plaats van het Fonds Economische Structuurversterking. Op economisch gebied gaat het Rijk werken met economische topgebieden. In dit kader wordt in Noord-Nederland Energy Valley genoemd. Het Rijk trekt zich terug uit regionaal economisch beleid en decentraliseert elementen daarvan.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieu

De bijdrage van het Rijk aan de Kaderrichtlijn Water wordt structureel met € 50 miljoen verlaagd. Het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing//Besluit Locatiegebonden Subsidies (ISV/BLS) wordt stopgezet. Hiermee vervallen ook de jaaruitgaven binnen programma 3 van onze Begroting voor Stadsvernieuwing en Herstructurering en binnen Programma 5 van onze Begroting voor de onderdelen Geluid en Bodem. Per saldo heeft dit geen budgettaire gevolgen. De provincie fungeert hierin als doorgeefluik, maar uiteraard heeft een en ander wel gevolgen voor ons beleid.

Onderwijs, Cultuur en Welzijn

De uitgaven aan cultuur worden fors verlaagd. Dit heeft vooral effecten voor podiumkunsten en daarmee de door het Rijk betaalde basisinfrastructuur. Het putten van aanvullende financiën vanuit het bedrijfsleven is voor het Noorden moeilijker realiseerbaar. De uitgaven aan behoud en beheer van het cultureel erfgoed, bibliotheken en het Nationaal Archief worden zoveel mogelijk ontzien. Uitgangspunt is dat in alle regio's een hoogwaardig cultureel aanbod blijft bestaan. Landelijke en regionale omroepen worden meer geïntegreerd. Besparingen komen ten goede aan de regionale omroep.

Verkeer en Waterstaat

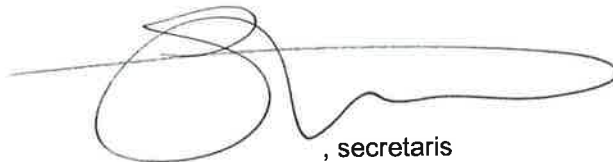
Op de rijksbijdrage Brede Doeluitkering (BDU) Verkeer en Vervoer wordt 5% bezuinigd. Ook wordt de reële groei van de bijdrage met 1,1% afgeroomd. Ons aandeel in de korting van € 10,5 miljoen die voor 2011 in het Regeerakkoord wordt genoemd, is becijferd op ongeveer € 0,45 miljoen. De kortingen lopen de komende jaren op. Als wij de gebruikelijke verhouding van het Drentse aandeel in de totale BDU Verkeer en Vervoer aanhouden, is de verwachte korting vanaf 2016 structureel € 3 miljoen per jaar. Aan het OV-bureau is al meegedeeld dat deze korting niet gecompenseerd wordt. Uiteraard heeft ook deze korting gevolgen voor de beschikbare gelden in verkeer- en vervoerprojecten van zowel de Drentse gemeenten als de provincie zelf. Het MIRT wordt verlengd van 2010 tot 2028. Provincies en regio's kunnen MIRT-investeringen voorfinancieren. Er komen afspraken met provincies en grote gemeenten over het meebetalen aan infrastructuur, in elk geval voor bovenwettelijke inpassingen.

De afspraken rond de RSP- subsidies blijven onaangetast.

Het is duidelijk dat de voorgestelde ombuigingen een zware wissel trekken op een plattelandsprovincie als Drenthe. In dat kader hebben we in IPO-verband al laten horen dat bij de effecten van deze bezuinigingen rekening gehouden moet worden met de regionale verscheidenheid en daarmee een regionale differentiatie van beoogde bezuinigingen. Een sterke vermindering van belangrijke investeringsimpulsen (zoals BDU Verkeer en Vervoer en EHS/ILG) heeft grote gevolgen voor onze provincie. Datzelfde geldt voor de aangekondigde beëindiging van de stortingen in het FES. In verband met (onder andere) de korting op het Provinciefonds, worden in de Begroting 2011 al forse bezuinigingen doorgevoerd. Onze keuzes moeten de komende jaren waarschijnlijk verder worden aangescherpt. De vele onduidelijkheden in het Regeerakkoord leiden er evenwel toe dat wij op dit moment geen aanleiding zien de Begroting bij te stellen, noch in negatieve, noch in positieve zin. Eerst moet duidelijk zijn wat de financiële gevolgen zijn van alle voorstellen van het nieuwe Kabinet. Deze zullen bij de Voorjaarsnota 2011 in beeld worden gebracht.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
ga.coll.

OVERZICHT BEZUINIGINGEN DIE SPECIFIEK DE PROVINCIES RAKEN

	2011	2012	2013	2014	2015	structureel
A17 Stopzetten ISV/BLS					0,055	0,055
A18 Efficiënte leefomgeving en natuur	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
A27 Doorwerking PF via normering		0,02	0,05	0,08	0,10	0,10
A28a Taakverbreding provincies (natuur)		0,13	0,13	0,10	0,09	0,09
A29 Opzetten RUD's		0,05	0,10	0,10	0,10	0,10
A30 Overhevelen jeugdzorg naar gemeenten					0,08	0,09
B10 Korting BDU/Exploitatiebijdrage regionaal OV	0,0105	0,021	0,0315	0,042	0,06	0,07

Bedragen in miljarden euro's

OVERZICHT BEZUINIGINGEN DIE IN ALGEMENE ZIN DE PROVINCIES RAKEN

	2011	2012	2013	2014	2015	structureel
B1 EZ/SDE			0,05	0,09	0,09	1,20
B2 EZ/Subsidies EZ	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
B3 EZ/Ondernemingsklimaat-subsidies	0,02	0,06	0,12	0,14	0,20	0,20
B4 VROM/Waddenfonds decentraliseren met efficiencykorting	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
E1 Gematigde loonontwikkeling	0,79	0,81	0,83	0,86	0,87	0,87

Bedragen in miljarden euro's

OVERZICHT INTENSIVERINGEN DIE RELEVANT ZIJN VOOR DE PROVINCIES

	2011	2012	2013	2014	2015	structureel
D Extra wegen en spoor			0,10	0,20	0,50	0,50
F2 Invoering SDE+			0,10	0,20	0,30	1,40

Bedragen in miljarden euro's